

izhaja, izvešeni ponedeljek, vsek dan zjutraj. Uredništvo: Ljubljana, Pranciškova 20, I. nadstropje. Dopolni naj se pošilja po pošti. — Oglasne cene kolone (72 mm.) — Oglasni trgovci in obrtniki po 40 centov, ostali po 50 centov. — Oglasne cene vabila po 1.1. — Oglasne cene denarnih zavodov po 1.2. — Mali oglasi po 20 st. beseda, manjši po 1.2. — Oglasi naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Licejska knjižnica LJUBLJANA - Jugoslavija

NA DRUGEM KONCU

Medtem ko se v Genovi igra odločilna igra med zapadnimi kapitalističnimi državami in sovjetsko Rusijo, se odigravajo istočasno na drugem koncu našega starega sveta, t. j. na ruskem in kitajskem daljnem vzhodu dogodki, katerih važnost se ravno radi velike oddaljenosti pozorišča jedva jemlje v tem hipu v poštev. Pogajanja med Japonijo in rusko daljnovzhodno republiko so se razbila, Japonci odpravljajo v Sibirijo nove čete, na Kitajskem je zmagal v kratki a krvavi državljanski vojni, ki se je končala te dni, general Wu-pej-fu nad mandžurskim gubernatorjem Čang-co-linom. To je stisnjeno jedro teh daljnih dogodkov.

Sirša javnost se je začela zanimati pri nas za daljni vzhod pred 18 leti, ko je izbruhnila velika rusko-japonska vojna. Port Artur, Koreja, Mandžurija, Mukden in drugi kraji so se nam bili tedaj precej približali. Slovenci smo poznali takrat zemljepis kitajske Mandžurije skoraj ravno tako dobro ako ne še celo bolje kot zemljepis Slovenije. Čutili smo, da se je bila bratska Rusija zapletla v veliko vojno, od katere izida sta bila odvisna ugled in prospek Slovenstva na tem koncu naše celine. To je bilo res vsaj v drugi vrsti. V prvi vrsti je šlo seveda za to, kdo bo nadvladal nad dremajočim in patriarhalnim kitajskim cesarstvom, Rusija ali Japonija. Carska Rusija in Japonija sta si bili na tem polju neizprosnih tekmovalki.

Kdor ima pod svojim vplivom Kitajsko, lahko dobi pod svoj vpliv vse svet! S temi besedami je opozoril pred kratkim znani angleški časnikiški mogotec Northcliffe angleško javnost na japonsko nevarnost. Cilj vse japonske zunanje politike, cilj takomenovanega japonskega imperializma je, da dobi v svoje roke izključno nadzorstvo nad Kitajsko. Iz gornje ugotovitve pa sledi, da je japonski imperializem svetovni imperializem. Dogodki mu gredo do sedaj redno na roko. Leta 1905 je premagal Rusijo, ki je morala dovoliti, da Japonija anektira Korejo, da si vzame Port Artur in se ugnezdijo v Mandžuriji ter na Sahalinu. To je bil velikanski uspeh, ki je postal tem večji, čim bolj ga je Japonija v naslednjih letih širila, spretno izkoriščajoč nadaljnje dogodke. Nenavadno dobrodošla ji je bila revolucija na Kitajskem v l. 1911. Kitajci so strmoglavili svojega cesarja in v zmešnjavi, ki je sledila, je Japonija skoraj popolnoma zagospodarila v kitajskem glavnem mestu in v kitajski vladi. Drugi važen dogodek je bila svetovna vojna. Japonija jo je mojstrski izkoristila. Napovedala je Nemčiji vojno, osvobodila nemška posestva ob Rumunem morju, a Kitajski vladi v Pekingju je poslala ob času vojne tistih zloglasnih 21 zahtev, s katerimi je hotela spraviti Kitajsko pod svoje absolutno varstvo.

Najbolj pa se je japonski imperializem razveselil ruske revolucije. Njegov najnevarnejši tekmelec na daljnem vzhodu, carska Rusija, je bila po zaslugi te revolucije na tleh. Pod raznimi prevetzi in v imenu zavezništva z zapadnimi državami je poslala takoj po boljševiškem prevratu svoje čete v vzhodno Sibirijo, kjer jih drži še dandanes. Medtem si je bila z versaillesko mirovno pogodbo zagotovila posest tudi kitajskega Santunga s 14 milijoni prebivalcev. Njena oblast na daljnem vzhodu je bila neomejena in je postala absolutna, ko so se ameriške čete, ki so bile tudi zasedle vzhodno Sibirijo, umeknile z ruskega ozemlja. Tik pred washingtonsko

konferenco je imela na eni strani v svojih rokah vso vzhodno Sibirijo, a na drugi strani je vladala nad Kitajsko potom mandžurskega generala Čang-co-lina, ki je bil postal z njeno pomočjo neomejeni zapovednik na Kitajskem, kateremu se je morala pekinška vlada slepo pokoriti in delati japonski prijateljsko politiko. To je bilo tem lažje, ker je bila pekinška vlada edina kitajska vlada, katero so druge države priznavale. Večina kitajskega ozemlja pa je bila razdeljena v nešteto pokrajin, katere so se počasi razvile v skoraj neodvisne države pod vlado vojaških guvernerjev.

Triumf japonskega imperializma na daljnem vzhodu, je bil torej do sedaj popoln. Rusija je v sedanjem hipu protinemu brez moči. Ustanovitve takomenovane daljnovzhodne republike pa je bila vsakakor spretna poteza z ruske strani proti Tokiju. Položaj Japonije se je sicer navidezno utrdil, toda Rusiji se je posrečilo vltiti s tem Ameriki velik strah pred japonskim imperializmom. Za Ameriko, ki ima na daljnem vzhodu svojo trgovsko bodočnost, je japonsko varuštvo nad Kitajsko in Sibirijo ogromna nevarnost. Formula »odprtih vrat«, ki je bila sprejeta na washingtonski konferenci, ni v resnici nikakor resno jamstvo. Pred kratkim je izjavilo japonsko odposlanstvo v Genovi v svojem pogovoru na znano Čičerinovo noto o tlačeni narodih, da zahteva Japonija »odprta vrata« tudi glede Sibirije. S tem je povedal, da ne dela Japonija v svojem napuhu med Kitajsko in Rusijo nikake razlike. To je prva usodna pogrška Japonije na daljnem vzhodu. Za sedanjo Rusijo je »sotrpinstvo« s Kitajsko na daljnem vzhodu ogrožen in dragocen kapital. Položaj, ki se razodeva v zadnjem času na tem koncu sveta, se popolnoma razlikuje od položaja, kakršen je bil pred rusko-japonsko vojno. S svojim imperializmom pripravlja Japonija tla za bodočo rusko-kitajsko vojaško zvezo!

To so znamenja, ki kažejo, da je japonski imperializem na daljnem vzhodu dosegel svoj vrhunec. Posledanji uspehom bodo sledili udarci. Prvi udarec mu je dala washingtonska konferenca, na kateri so se morali Japonci odpovedati Santungu, ki so ga bili dobili z versaillesko mirovno pogodbo. Drugi zelo resen udarec je zadel Japonijo te dni z zmagajočim protijaponskim varuštvom. Taka svobodna Kitajška se bo sporazumela z Rusijo brez vsakih težav.

Azijska politika Rusije zadobiva torej po revoluciji popolnoma nove podlage. Ta politika ne bo izvirala več iz tekmovalnosti z Japonci za gospodarstvo nad Kitajsko, kakor je izvirala za daljnovzhodno politiko carske Rusije in kar je tudi bilo odločilni vzrok ruske nesreče v Mandžuriji l. 1905. Politika sedanje Rusije ima višji cilj, t. j. pobijanje japonskega imperializma kot takšnega. Pri tem ne bo imela za zaveznico le Kitajsko samo, temveč tudi druge močnejše države, ki jim je japonsko varuštvo nad daljnem vzhodom zoprno in nevarno.

Da pa nova Rusija nikakor ne misli prepuštili daljnega vzhoda njegovi lastni usodi, o tem pričajo odločne izjave, ki jih je dal te dni Čičerin dopisniku »New York Herald« v Genovi. »Ako Japonci ne opustijo svojih načrtov« — je rečeno med drugim v omenjenih izjavah — morajo pričakovati, da bodo imeli v bližnji bodočnosti z Rusijo zelo resne zapletitve.

KONFERENCA V GENOVI

Po ruskem odgovoru — Stališče posameznih držav

GENOVA, 12. Včerajšnji ruski odgovor na zavezniško spomenico prehaja po polemičnem odgovoru na uvod spomenice devetih držav na posamezne pogoje, ki so bili stavljeni Rusiji od devetih zapadnih držav. Glede prve točke, s katero se od Rusije zahteva, da opusti prevratno propagando na svojem ozemlju proti drugim državam, odgovarja ruska delegacija, da so pravo prevratno propagando vršile potem organiziranja obojestranih tolp nekatere države sosedne Rusije in tudi podpisovalke zadnje spomenice. Če se s to zahtevo namerava preprečiti delovanje ruskih političnih strank in delavskih organizacij, mora ruska delegacija to zahtevo odkloniti. Kar se tiče zahtev po opustitvi vsake akcije, ki bi mogla motiti politično in gospodarsko stanje v drugih državah — kar pomeni, da bi morala Rusija priznati obstoječe mirovne pogodbe — izjavlja ruska delegacija, da je to politično vprašanje, o katerem je Rusija pripravljena ob primernem času razpravljati s prizadetimi državami. Vprašanje odnosov med Rusijo in Rumunsko pa tvori del večjega števila spornih političnih in teritorialnih vprašanj med Rusijo in Rumunsko, o katerem se ne more razpravljati posebej. Za dosego miru v Mali Aziji — pravi dalje ruski odgovor — bi bila potrebna prisotnost Turčije na konferenci.

Ruska delegacija prehaja nato na vprašanje priznanja obvez prejšnjih ruskih vlad in dokazuje na podlagi primerov iz francoske revolucije, iz zgodovine Zedinjenih držav in tudi iz zadnje svetovne vojne, da

bi ne bila nikakor pravno primorana priznati te obveze, ker pa želi doseči sporazum z drugimi državami, sprejema tozadevno tretjo kanesko določbo, toda s pridržkom, da velja za obe stranki. Vse vlade morajo poravnati škodo, nastalo vsled njihovih dejanj ali njihove nemarnosti; o tem se je že govorilo v prvi ruski spomenici. Glede posebnega vprašanja vojnih dolgov pa se ruska delegacija postavlja na stališče, da ne more prevzeti stroškov za vojno, ki ni bila deležna njenih dobičkov. Ruska delegacija se je izjavila pripravljena poravnati javne dolge, toda pod pogojem, da zapadne države priznajo dolžnost poravnati škodo, povzročeno Rusiji vsled protirevolucionarnih pohodov proti Rusiji, ki so jih one organizirale in tudi vodile, in vsled blokade. Toda iz želje, da doseže praktičen sporazum, je ruska delegacija po pogajanjih v vili De Albertis ubrala pot večjih koncesij, izjavila se je pripravljena odpovedati svojim protizahtevam in sprejeti obveze bivših vlad, toda proti nekaterim koncesijam s strani zapadnih držav, med katerimi je najvažnejša ta, da se da ruski vladi posojilo, katerega znesek se v naprej določi. Toda zapadne države niso izpolnile te svoje obljube; v spomenici ni govora o posojilu, ki bi ga bile te države pripravljene dati.

Ruski odgovor prehaja nato na glavno sporno točko, to je na točko 7., ki govori o privatni lastnini. Ruska delegacija opozarja predvsem na navzkrižje med prvim in drugim delom te točke. Dočim se v prvem delu priznava pravica ruske vlade,

da uredi v notranjosti svoj vladni, gospodarski in lastninski sistem, kakor hoče, se v drugem delu govori o mešanem razsodišču, sestavljenem od štirih tujecev in enega Rusa, ki odločuje nevtrikalno, ali se mora tujecev vrniti njihova lastnina, ali pa se jim mora dati odkodnina. Tak način reševanja tega vprašanja bi imel za posledico vrtanje tujecev v ruske notranje zadeve, bi v praksi razveljavil načelo nedotakljivosti obstoječega lastninskega reda v Rusiji in ogrožal suverenost ruske vlade. Določba 7. bi ne ustvarila po mnenju ruske delegacije kompromisa med sovjetskimi in kapitalističnim redom, temveč bi le še bolj zastrupila odnose s tuji, ki bi šli v Rusijo.

Ruski odgovor zaključuje: Ruska vlada je poslala svoje zastopnike na konferenco v Genovi v upanju, da bo dosegla z drugimi državami sporazum, ki bo privedel, ne da bi ogrožal družabni in politični red, upostavljen po revoluciji in zmagovito odbitih napadih, ne k shujšanju temveč k izboljšanju gospodarskega in finančnega stanja Rusije in istočasno otvoril pot k izboljšanju gospodarskega stanja Evrope. Ali v ta namen je Rusija predpostavljala, da tuje države, ki so organizirale oboroženi pohod proti Rusiji, ne bodo govorile z Rusijo kot zmagovalec s premagancem, ker Rusija ni bila premagana. Edino če se postavijo pogodbeni države na podlago enakopravnosti, bi moglo priti do splošnega sporazuma.

Rusija je vedno pripravljena dati tujim državam, resne koncesije, če gre za dosego sporazuma, toda pod pogojem, da druga pogodbeni stranka istovredne koncesije v prid ruskemu narodu. Ruske ljudske množice bi ne mogle sprejeti sporazuma, v katerem bi koncesije ne imele kot protutež v dejanskih koristih.

Drug izhod iz tega težavnega položaja bi bil vzajemno razveljavljanje zahtev in protizahtev glede prejšnjih obvez med Rusijo in drugimi državami. Toda tudi v tem slučaju je ruska vlada pripravljena uvaževati koristi malih upnikov: Če pa se vlasti na vsak način žele baviti z reševanjem finančnih sporov med njimi in Rusijo, bi se mogla ta naloga spriko dejstva, da zahteva to vprašanje globoko proučevanje, poveriti mešanemu odboru izvedencev, ki jih določi konferenca in ki bi začel s poslovanjem na dan in v kraju, ki se določi sporazumno.

Ruska delegacija ugotavlja, da je velika ovira, na katero je konferenca doslej še vedno zadel, dejstvo, da se vse države še ne strinjajo z načelom o vzajemnosti. Toda ruska delegacija mora poudariti, da so pogajanja odprta pot k tesnejšemu zbijanju med sovjetsko Rusijo in tujimi državami. Ruska delegacija izraža mnenje, da spori, ki so nastali glede rešitve finančnih sporov med njo in tujimi državami, ne smejo ovirati rešitve drugih vprašanj, ki se tičejo vseh držav in v prvi vrsti vprašanj, ki se tičejo gospodarske obnovitve Evrope in Rusije in zanjami miru. Rusija je prišla v Genovo s spravljenimi razpoloženjem in upa še, da ji bodo tozadevni napori prinesli uspeh.

Pripombe Rakovskega k odgovoru ruske delegacije

Sinoči je ruski delegat Rakovski nasproti številnim časnikiarjem obširno komunalni odgovor svoje delegacije. Med drugim je rekel Rakovski, da so iskali Rusi izhod iz položaja, kakor je nastal vsled spomenice zaveznikov, kajti zahteve velevali niso sprejemljive. Na podlagi kakšnega pravnega načela — se vprašuje Rakovski — se zahteva od nas, da pripoznamo predvojne dolge in privatno lastnino. Nikoli ni nobena revolucija pripoznala obveznosti strmoglavljene režima. Rakovski spominja, da se po velikih revolucijah bodisi v Evropi bodisi v Ameriki dolgi starih vlad niso nikdar plačali. Tudi bivša carska vlada se je sklicevala na višjo silo, ko je šlo za to, da poravna škodo nastalo vsled revolucije v letih 1905 in 1906. Glede škode, ki so jo trpele vsled nasilne spremembe režima tretje osebe, pravi Rakovski, da nasprotuje spomenici od 2. maja dogovoru v vili De Albertis. Zadnja spomenica je popolnoma predrugačita položaj, ki je sicer obetala dobro. V vili De Albertis se je obljubil Rusiji kredit, spomenica pravi da ne in dovoljuje kredit industrialcem in trgovcem. Po spomenici bi bila v mešanih razsodiščih Rusija zastopana po enem samem članu nasproti štirim tujecev. Vidi se, da so na delu temne sile. Mesto da bi se zavezniški pečali z ruskim vprašanjem v celem obsegu in na široki podlagi, se spuščajo v postranske podrobnosti. Individualistična doktrina triumfirna nad kolektivistično. Tako smo prišli na mrtvo točko. Toda rešitev se bo morala vendar najti. S tem da so zavezniški zatajili sporazum v vili De Albertis, so počutili vse dosedanje delo. Vendar je Rusija vsakako pripravljena pogajanja obnoviti, v kolikor gre za pravično odkodovanje v revoluciji oškodovanih tujecev, pripoznavajoč tudi obljuge mešanih upnikov. Ruska delegacija je praktičnim formulam vedno dajala prednost pred jurističnimi. V danem primeru so se interesi malih žrtvovanih omenjenih velikih Rusija ne more sprejeti poniževalne alternative: da ali ne. V Genovi se doslej še ni našla prava pot, ki vodi do resničnega pomirjenja Evrope. Rusko vprašanje se mora predložiti v pro-

učevanje in sodbo posebni komisiji, imenovani po konferenci sami. Nekaj dobrega se pa je v Genovi vendarle doseglo — je zaključil Rakovski —, namreč, da so prišli v stike zmagovalci in premaganci ter sploh vse evropske države. To je pa že velik korak naprej.

To je v glavnem izjavil Rakovski časnikiarjem vseh držav.

Rusko vprašanje pred politično komisijo
Za jutri je sklicana prva politična komisija, da se peča z odgovorom, ki se ima dati Rusom.

Vse delegacije drže tajno svoje mnenje o ruskem odgovoru. Italijanska delegacija ne taj, da je naredil ruski odgovor velik vtisek na konferenčne kroge, toda na drugi strani opozarja, da je iz zaključka note jasno razvidna želja Rusov, da ne pride do prekinjenja pogajanj; Rusi predlagajo namreč nov sestanek za proučevanje finančnih vprašanj, ki se tičejo Rusije. Na vsak način pa se ne more nič predvidevati glede nadaljnjega zadržanja vlasti nasproti ruskemu odgovoru, ker zastopniki vlasti morajo še-le določiti svoje stališče na sestanku, ki se bo vršil jutri.

Nocoj so se medtem že začela privatna pogajanja med Schanzerjem, Lloydom Georgeom in zastopniki drugih držav o tem vprašanju.

Tudi francoski delegati nočejo na dan s svojim mnenjem. Francoska delegacija je baje vprašala za navodila Pariz.

Poluradna vest iz Pariza

Neka poluradna vest Pariza pravi, da je ruski odgovor nesprejemljiv, ker ne spoštuje obvez, določenih na konferenci v Cannesu. Vobče sodijo v Parizu, da Francija odsej sploh ne more več razpravljati o ruskih stvareh. Sicer pa bodo njeni delegati ostali v Genovi, kjer se imajo rešiti še gospodarska vprašanja. Lloyd George, Barthou in Schanzer so sklenili nemudoma sklicati podkomisijo za ruske stvari. Rusi in Nemci ne smejo prisostvovati. Podkomisija bo razpravljala o odgovoru Rusom. Nato bo priredil Lloyd George sam ter jo potem odstopil večakom konferenci, ki bo nadalje proučevala ruska vprašanja izven konference. Odločilo se bo tudi, ali se bodo Rusi pripustili k tej komisiji. Lloyd George bo skušal dobiti od Rusov zagotovilo, da bodo spoštovali že določene meje svojih sosedov.

Lloyd George je izjavil, da se je moglo predvidevati, da Rusi ne bodo odgovorili z določnim »da« ali »ne«. Po njegovem mnenju se da o ruskem odgovoru razpravljati.

Nocoj je priredil predsednik francoske delegacije Barthou obed, na katerega so bili povabljeni zastopniki nevtralnih držav, Japonije in Male entente.

Italijansko-jugoslovensko pogajanja

Zdi se, da se italijansko-jugoslovensko pogajanja bližajo koncu. Kakor znano, je prevzel posredovanje med obema strankama Lloyd George, ki je imel ponovno pogovore z Ninčičem in Schanzerjem. Doslej je bilo baje rešeno zadrsko vprašanje. Zadrski trgovski zoni so se baje priključile obče, ki so doslej gravitirale v Zader. Bolj težko je, seveda, reško vprašanje, v katerem se obe stranki še nista mogli sporazumeti.

Jugoslovenski delegat Ninčič je izjavil v pogovoru s časnikiarji, da se sedaj vrše pogajanja med izvedenci predvsem glede 2. in 4. določbe rapalske pogodbe, ki sta precej nejasni in nepopolni. V izvršitvi rapalske pogodbe ne more biti dvoma. Vprašanje bo rešeno le, če se bodo izvršile vse določbe rapalske pogodbe istočasno. To bi ustvarilo nov položaj v italijansko-jugoslovenskih odnosih in bi tudi ustvarilo podlago za bodoče prijateljske odnose, ki so tako potrebni obema državam in ki jih žele trezni ljudje na obeh straneh. Po Ninčičevem mnenju bodo pogajanja kmalu zaključena.

Sicer pa lahko pogajanja še trajajo, saj... Zadrje je zagotovljeno življenje.

Mesto Corato se še vedno udira

CORATO, 12. Nesreče, ki je zadel prebivalstvo mesta Corato, še vedno ni konec. Zemlja se udira in vedno nove hiše se podirajo. Ljudstvo beži zbegano in prestrašeno okoli, ne da bi si moglo pomagati. Na lice mesta so poslala vojaška oblastva več oddelkov na pomoč prebivalstvu.

Spopad med fašisti in komunisti

MILAN, 11. Snoci je prišlo v bližnjem Borghetto Lodigiano do hudega spopada med fašisti in komunisti. Fašisti so vdrl v neko plesno dvorano in streljali na prisotne. Bilo je več ranjenih.

Zveza narodov — Albansko vprašanje

ZENEVA, 12. Včeraj se je vršila seja Sveta Zveze narodov pod predsedstvom Španca Leona. To je bila prva seja 18. zasedanja. Po nekaterih pripombah lorda Balfoura je svet sklenil, da odloži na 13. t. m. vprašanje, ali se vpiše na dnevni red potrditev določb angleškega mandata za Palestino.

Danes se bo vršila javna seja o albanskem vprašanju.

Izvoz v uvoz v Angliji

LONDON, 12. Celokupna vrednost uvoza je zrasla v aprilu za 80,661.216 sterlingov, kar pomeni padec za 9,290.190 nasproti aprilu 1921.; izvoz je v istem mesecu poskočil na 55,507.649 sterlingov,

je torej za 4,359.936 sterlingov manjši kakor v aprilu leta 1921.

Državljanska vojska na Kitajskem

PEKING, 11. Iz Honana javljajo, da je prišlo tam do spopadov. Tamkajšnji guverner Feng-Juh-Sang skuša namreč napraviti konec akciji pristaev Hang-Tso-Lina. Stirinajst vlakov mukdenskih čet je odšlo iz Svjangvangaos v smeri proti severu, kar je znamenje, da so železni e popravljeni. General Vu-Pej-Iu se po vrne nocoj v Paoinglu, prepuščajoč svojim generalom, da polovijo ubegle.

Kroženje papirja v Avstriji

DUNAJ, 12. Avstro-ogrska banka poroča 7. t. m.: Kroženje nekritega papirnatega denarja je od 30. aprila t. l. padlo za 1800 milijonov kron.

Dnevne vesti

JAVEN SHOD. Jutri v nedeljo, 14. t. m., se bo vršil javen ljudski shod v Trnovem v dvorani gosp. Zajca v svrhu protesta proti kršenju jezikovnih pravic našega ljudstva. Začetek ob 11. dopoldne.

ODBOROVA SEJA POL. DRUŠTVA »EDINOST«. Se bo vršila v ponedeljek, 15. t. m. ob 15. uri.

IZPITI UCNE USPOSOBNOSTI za slovenske ljudske šole se bodo vršili na slovenskem učiteljskem v Tolminu in se pričnejo dne 22. maja ob 8. uri zjutraj.

Prošnje kolkovane z 2 lirama in opremljene s predpisanimi listinami naj se pošiljajo izpraševalni komisiji po pristojnih okrajnih šolskih svetih.

Kandidati, ki bi se predstavili prepozno, se ne pripustijo k izpitu.

»Era Noova« je prejela od županstva v Sindrežu pri Gorici naslednje sporočilo: »Z ozirom na zaprosilo z dne 28. aprila 1922. sporočamo, da podpisano županstvo soglasno in enodolno zahteva, da Goriska dežela ostane taka, kakršna je bila pred vojno, da se ji priključijo še trbiški, idriški in postojnski okraj, da ohrani svoj deželni zbor in avtonomijo v svojem glavnem mestu Gorici.«

»Era« naj si to sporočilo vtakne za zrcalo in naj ve, da dežela ne bo dopuščala drzne igre z njenimi najvišjimi interesi.

Na naslov poštnege ravateljstva. Neki trgovec pri Sv. Luciji je pisal dopisnico v Trst. Dopisnico niso dostavili naslovljencu, marveč je romala iz Trsta nazaj k Sv. Luciji. Gotovo zato, ker je bil naslov slovenski! Kajti s pripombi so opozorili na okrožnico 90. Dotični trgovec prosi sedaj slavno pošto ravateljstva, da bi izdalo še okrožnico 91, oziroma 89, da bi se došli ali nakazani denar pravočasno izročali strankam, ali da bi se stranke vsaj obveščale o dospelju nakaznic, da ne bo morala slava pošta nekega lepega dne plačati brezpotrebni odvetniških stroškov, kakor se je imelo nedavno zgoditi pri Sv. Luciji, če se bi ne bila dotična stranka slučajno sama zglašila pri omenjenem trgovcu in ga povprašala, ali je prejel denar? Vseled te opozoritve je trgovec hitro naročil svojemu odvetniku, naj počaka še nekoliko dni z vložitvijo tožbe in s tem prihrani stranki obutne stroške. Denar je bil odposlan iz Kobariča dne 20. aprila, naslovljenec pri Sv. Luciji pa ga je prejel dne 6. maja. Drugo svoto, poslano iz Podbrade dne 2. maja, je prejel naslovljenec dne 9. maja. Ta dva primera osvetljuje kričevo nedostotnost — da ne rabimo huje besede — poslovanja naših pošt in kazeta, kako brezobzirna je ta državna uprava napram koristim in potrebam javnosti. Razumnemu človeku ni treba še le pripovedovati, koliko škode morejo trpeti stranke vsled tako nerednega dohajanja pošiljatev. Posebno pa še, če je stranka trgovec. Povsem opravičeno zahteva dotični trgovec, naj bi pošto ravateljstvo, mesto tiste prošle in nepravilno izdane okrožnice št. 90, izdalo drugo okrožnico, ki bi prisilila poštne organe k točnemu in vestnemu postopanju pri poslovanju z okrožnicami za varovanje italijanskega značaja poštne uprave tudi v slovenskih in jezikovno mešanih krajih, marveč ta, da s točnim in vestnim odpremljanjem pošiljatev služijo potrebam in koristim vsega prebivalstva, da si tako zadobi polno zaupanje! Hic Rhodus, hic salta! — Se pa besed o tisti prošli okrožnici 90. Če bi pošto ravateljstvo z razlagom, pravilno razglasenjem javnosti, izreklo željo, naj bi občinstvo iz razlogov praktičnosti k slovenski krajevni označbi dostavilo še italijansko — bi človek to še razumel. Da pa pošta uprava z okrožnicami, nepoznanimi javnosti in znanimi le uradnikom, odtega našemu prebivalstvu koristi in dobrote te državne naprave in mu dela s tem škodo na njegov jezikovni pravici in na njegovih materialnih koristih — to je pa nezaslusno in to potem, ko je stranka pošteno plačala visoko pristojbino in nevredno pravne in urejene države! To naj si zapomni slavno pošto ravateljstvo!

Kam dovode zatiranje našega jezika na sodnih. Neki kmet v Podgraščini je bil tožen za svoto 1500 lir. Dobil je povabilo na prvi narok, ki se je vršil pri tržaskem deželnem sodišču dne 6. maja ob 9. uri, v italijanskem jeziku. Naš kmet iz tega vabila ni drugega razumel, nego da mora biti 6. maja ob 9. uri na sodnji, in bil je ta dan točno ob 9. uri na sodnji v Podgradu. Ob isti uri je bil v Trstu na kontumaciran. V Podgradu so ga sicer takoj počuli, kako stvar stoji, kmet je dobil slučajno dobro priliko, da se poda v Trst, in prisopihal je okrog polдне na deželno sodišče. Toda svoje nesreče s tem ni mogel menjati. Ostane kontumaciran. Zgubil je pravdo, v kateri je bil trdo namenjen braniti se, le radi tega, ker je sodnik, plačan iz njegovega davka, nezakonito postopal. Taki primeri kontumacov so v zadnjem času na dnevnem redu.

Povsod je krivde na tem, da sodišča pošiljajo italijanska vabila. Ne more se od neurista, in najmanj od kmeta, zahtevati, da bi bil podučen o stoterih, večjih zelo zamotanih, predpisih procesnega reda. Baš radi tega zakon tudi predpisuje, da morajo biti v povabilu vsa potrebna razjašnjenja, da se stranka iz njih lahko pouči o načinu, kako ima postopati. A pošiljati strankam navodila, ki jih zakon predpisuje kot nujno potrebna in ki so tudi res

potrebna, v jeziku, katerega stranka ne razume, namesto v jeziku stranke priznanem od zakona, to ne pomenja izvrševati zakon. To pomenja ogrožati in okrajati naše ljudi. Kdo ima to na vesti in kdo bo imel na vesti, če bo ljudstvo zadobilo o poslovanju naših sodnih tistih manj, ki je naravna posledica takega nezakonitega postopanja?

Tožbo omenjeno v začetku je uročil Anton Dodič pok. Antona, kmetovalec, Male Mune št. 45. Tožba je seveda sestavljena v slovenskem jeziku. Toženec je kmet Mihael Grubiša pok. Filipa, Male Mune št. 47. Dotični sodni spis se nahaja pri tržaškem deželnem sodišču in ima pravilno številko Cg IIa 362/22. Tam si lahko ogledate svoje delo, gosp. Perič!

Posla nekdanj in sedaj. Prejeli smo: Preteklo je približno 30 let, odkar sem bil še nekega dne na glavno pošto, ki je bila tedaj v ulici Caserma (XXX Ottobre), kjer je danes kvartira. Oddati sem hotel pošto nazadnje za Bovec. Poslujoči uradnik mi je zalučal nazaj tiskovino in denar z opazko, da moram poleg označbe Bovec zapisati še uradno ime tega kraja! Tej zahtevi sem se uprl z vso odločnostjo, sklicujoč se na dejstvo, da je tudi Bovec uradno ime, ker se nahaja na poštneem pečatu. Zbral se je hitro gruča višjih poštinskih uradnikov in sklepala o stvari. Zaključek je bil ta, da moram »Bovec« dostaviti — »Flitsch«. Ni sem se vdal temu sklepu in sem zahteval, naj se pošiljatev odpošlje pod naslovom Bovec. Zato pa je eden omenjenih višjih uradnikov sam dostavil nemški Flitsch. Jaz pa sem na to ves dogodek objavil v »Edinosti« in dosegel sem, da se pošta ni več branila sprejemati pošiljatev s slovensko označbo trgov in vasi.

Sedaj po 30 letih se ponavlja ta igra na naših poštah! Nova, svobodna, demokratična država posnema Avstrijo nemškega spomina in nam kljubuje, kjer le more. S takim postopanjem pa si ne pridobiva simpatij svojih novih jugoslovnskih državljanov. V imenu svobode in civilizacije jim odreka, najnaravnije pravice in postopa z njimi kot z državljani druge ali tretje vrste. Borba za te naše pravice je sedaj težavnejša, nego je bila pred 30 leti. Na nas pa je, da vztrajamo nepremično in se borimo z vso vnamo in odločnostjo. Imena naših krajev so nam sveta, ker so — naša! Zahtevamo pa tudi od oblasti, naj jih spoštujejo! Morali bodo prej ali slej! Mi ne smemo odnehati za nobeno ceno!

Smrt blage žene. Te dni je umrla tu gospa Marija vdova Tschurtschenthaler v visoki starosti 80 let. Pokojnica je bila najstarejša hči slovenskega pesnika Jovana Vesela-Koseškega in sestra tržaškega notarja Viktorja Vesela. Dasi ji je bila mož Nemec — Tirolec — so ji bila njegova slovenska dela — posebno pa prevod »Devica Orleanske« — sveta zapuščina. Ko je tako-le sedela v naslonjaču, je imela vsekar pred seboj na mizi kako očetovalo delo. Čitala je in celo tudi služkinje so jo morale poslušati. Tudi sicer, kot žena, je bila v vsakem pogledu blaga duša v najlepšem pomenu te besede. Blag ji bodi spomin!

Nove cene kruha. Od ponedeljka 15. t. m. dalje bodo cene kruha nasledje: štruce od 1 kg po L 1'60; štruce od 1/2 kg po L 1'80; štruce od 1/4 kg po L 2'10 kg.

Društvene vesti

M. D. P. Magdalena priredi dne 21. t. m. vrtno veselico na vrtu Konsumnega društva na Kolonkovcu. Na sporedu so razne pevске točke, deklamacija, burka, šaljiva pošta itd. Polovica čistega dobička gre v korist Djaške Matice. Natančen spored se objavi pravočasno.

Nogometni odsek šentjakobskega Sokola ima v nedeljo dne 14. maja ob 8. uri zjutraj nogometne vaje na običajnem prostoru. Priidite vsi in točno!!!

Kolesarska dirka T. K. D. »Balkan«. Jutri v nedeljo se bo vršila društvena dirka na črti Ajdovščina - Batuje - Dornberg - Rihemberk - Komen - Dutovlje - Kobdilj - Manče - Vipava - Ajdovščina, skupno 67 km. Odhod točno opoldne. Vabljeni so vsi člani, da se polnoštevilno podajo v Ajdovščino. Vpisuje se vse do pred dirko. Vpisnina je določena na L 5.—. Z ozirom na številna darila (6. a od teh prva zlatja) je pričakovati, da bo udeležba najštevilnejša.

Krožek »Omladina« v Trstu. Danes ob 8 zvečer sestanek v krožkovih prostorih. Prosi se točnost.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

»Sentjakobska Čitalnica«. Vpizori jutri v nedeljo v dvorani »Delavskega konsumnega društva« opereto v 3 dejanjih »Cevljari baroni«. Sodeluje pomnoženi orkester »Parme«. Minulo nedeljo se predstava ni mogla vršiti radi raznih ovir pri popravilu odra, toda sedaj je že vse dokončano. Da je ta poprava že dokončana, je v prvi vrsti zasluga požrtvovalnosti društvenega kulisnega mojstra g. Josipa Bizjaka. Slavno občinstvo se opozarja, da pohiti v nedeljo k predstavi, da s tem poplača trud vseh, kateri so pripomogli na eni ali na drugi način, da je na pogorišju vstal nov lepši oder v tako kratkem času in obenem starih in mladih članom da novega poguma za nadaljnje uspešno in požrtvovalno delo. — Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer. Vstopnice in sedež bodo jutri v predprodaji v dvorani od 11. do 1 ure. Preplačila se bodo z ozirom na ogromno škodo, katero trpi društvo, hvaležno sprejemala. Za obilno udeležbo se priporoča Odbor.

darja, ki se je nahajal v drugem nadstropju, iz rok opeka in padla Wolu na glavo ter mu pretresla možgane. Odpeljali so ga v mestno bolnišnico.

Iz hotela »Riviera« v Piranu v hotel »Coroneo« v Trstu. Tržačan Ivan Zudich se je mudil pred dvema dnevnoma v obmorskem mestecu Piranu. Bil je slučajno brez vinarja v žepu; lačen pa, da se je kar duša v njem lovila. Proti večeru jo je zavlil v restavracijo hotela »Riviera«.

— Prosim, s čim, naj vas postrežem? — ga je vprašal natakar.

Lačni tujec je delj časa premišljeval, kakšen menü naj bi si izbral. Končno se je pa vendarle odločil:

— Prinesite mi, prosim, ragu-juho, prekajeno prašičevo stegno s hrenom, aspik; četrt litra vina, kruh in črno kavo.

Par minut pozneje je imel tujec ves ta božji blagoslov pod streho. Ker mu je pa še vedno kruhlo po želodcu, je poklical »repete«. No, končno mu je pa vendarle nehala kruliti po želodcu!

Tržačan je prenočil v hotelu. Drugi dan, na vse zgodaj jo je pa hotel popihati. Imel je smolo: pri vratih so ga ustavili in zahtevali plačilo za hrano in prenočišče. Gosp. pa ni hotel kličati o plačilu. Zato so ga prijeli orožniki in ga pripeljali v tukajšnji hotel »Coroneo«. Tu ga vsaj ne bodo mamili s plačilom!

Zadeva o vzdrževanju; ljubosumnost in maščevanje. Predsednjam okoli 11. ure so pripeljali na policijo 26 letnega kočijaža Antona Fortunata iz province Bari. Okoli 10.30 je rnil z britvijo v ulici Francesco Rismondo Lino Daicichevo, staro 24 let stanujočo z nekim Justom Pisonom na Garibaldijevem tekalšču št. 15. Kočijaz je izjavil, da je rnil Daicichevo iz teh vzrokov: Kmalu po spoznanju — pred osmimi meseci — mu je Lina obljubila, da ga bo založila s potrebnim denarjem, da si kupi kočijo in konja. Tako bo sam svoj gospodar. Nadalje mu je tudi oblubovala, da mu ne bo treba delati. Saj ga bo ona vzdrževala! Zenska ni izpolnila oblub. Pozabila je sčasoma tudi na kočijaža. On je postal radi tega ljubosumen. Ravnal je v skrajni razburjenosti. To so kočijaževe izjave. Ranjenka je pa nasprotnega mnenja: on je kriv nesreče!

Zenska se nahaja v bolnišnici. Ima tri rane: eno na licu, drugo na prsih, tretjo pa na rami.

Tatovi v trgovini. V noči od četrta na petek so vdrli še doslej neznan tatovi v trgovino z mešanim blagom Karla Castelreggija v za-gati Cristoforo Colombo št. 6 in onesili par sto steklenic konjaka, nekaj sladkorja, moke itd. v skupni vrednosti nad 10.000 lir.

Aretrana morilka. Včeraj zjutraj je bila aretrana v starem mestu Roza Litzner iz Putignana pri Bari. Zenska je kriva umora, katerega je izvršila l. l. v vasi Castellana pri Bari.

Oseparjeni izseljenci. Trije Dalmatinci, in sicer Filip Matič, Luka Vidušič in Marko Brusovčič, so prišli pred par dnevi v naše mesto z namenom, da bi si preskrbeli potrebni potni list za v Ameriko. Tu so prišli v dotiko z nekim Girolamo Piantanida, katerega so naprosili, naj jim preskrbi potni list. Možakar je prevzel naročilo. Zato so mu plačali 50 dolarjev. Toda potne liste čakajo še danes, med tem ko počiva slepar v zaporu Coroneo.

Tudi Emil Franceschini, star 27 let, iz Barokovel počiva v zaporu Coroneo, ker je opeharil na isti način dva izseljenca, in sicer Jurija Sarišča in Antona Sagarja, za 250 dolarjev.

»Inženir«, »advokat« in »grosist«. Vladimir Tomisch, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni, o katerem smo poročali v eni zadnjih števil, našega lista, da je hodil po okolici, se izdajal za »inženirja« in sleparil ljudstvo, je hodil tudi po Istri, kjer je opeharil mnogo kmetov. Bil je celo na otoku Cresu. Tam je opeharil neko kmetico in celo dva zidarja.

Kmetici je zgorela l. l. hiša. Pred par meseci jo je obiskal »inženir« Tomisch in ji dejal, da ji bo dal popraviti hišo za nizko ceno, za samih 2000 lir. Kmetica je bila seveda zadovoljna s to pogodbo in je izročila brez drugega »inženirja« 2000 lir. Par dni pozneje je najel Tomisch dva zidarja iz okolice in jima naročil, naj popravita kmetiči hišo. Vsak dan bosta zaslužila 30 lir. Zidarja sta bila zadovoljna s tem zaslužkom in sta začela popravljati hišo. Pred odhodom je osleparil Tomisch kmetico, kateri se je izdal za »inženirja«, »advokata« in »grosista«, še za 2600 lir. On ji je namreč oblubil, da ji bo poslal iz Trsta za 2600 lir živil. Zenska mu je seveda vse to verjela in mu izročila 2600 lir. Kmetica pričakuje še danes blago, zidarja pa popravljata še sedaj hišo, seveda brezplačno.

Samomor v Bošketu. Včeraj popoldne so pripeljali v mrtvašnico mestne bolnišnice okoli 30 let staro zastrupljeno žensko, katero so našli dopoldne v Bošketu. Žensko niso še identificirali.

Vesti z Goriškega

Tragedija. V Gorici se je v ulici Bertolini zgodila družinska tragedija in sicer v sredo zjutraj. Tam stanujeta zakonca Franc Cociancig iz Kormina in Terezija, roj. Passoni iz Manzano. Ko se je v sredo zjutraj njuna hčerka Olga prebudila iz spanja, je zagledala očeta ležečega na tleh v krvi, na postelji pa je ležala mati, ki je bila istotako vsa obilita s krvjo in popolnoma mirna kot da je mrtva. Deklica je poklicala ljudi, ki so videli, da se je Cociancig, ki ima tam gostilno, ustrelil z

velikim revolverjem sam, med tem ko je poprej ustrelil svojo ženo. Mož je bil mrtov, žena pa je še dala znake življenja od sebe. Zato so jo prepeljali v bolnico, a ni upanja, da okreva, ker je precej nevarno zadeta. Kako se je tragedija zgodila, ne ve nihče potankosti. Kot pripovedujejo ljudje, zakonca nista živela v lepi zakonski slogi. Mož je bil baje zelo ljubosumen na ženo, poleg tega pa hud pijanec, ki s svojo boljšo polovico ni postopal lepo. Drugi govorijo tudi, da je imela žena razmerje z nekim vojakom. Naj bo že kakorkoli hoče, slučaj je silno tragičen in obžalovanja vreden. Sirote - otroci so oddani v nego poštene gorški rodbini.

Nesreče. Neki Franc Kolenc iz Lokve pri Trnovem je delal na svojem polju in našel čudno reč v podobi cilindra, ki jo je hotel odpreti in pogledati, kaj je notri. Reč je eksplodirala in ga težko ranila; zdaj se nahaja v bolnici. — Zopet nam pripovedujejo o strašnem slučaju nesreče — natančnih podatkov še nimamo — ki se je dogodil pri Podsabatnu. Trije mladeniči so izpraznjevali granate — pri dvajseti je nastal pok in nepremišljen šport so plačali vsi trije z življenjem. To je zopet slučaj, ki kliče v jasen opomin: Pustite municijo pri miru! Ali ni škoda vaših mladih življenj?

Police. Izobraževalno društvo »Jasna Poljana« v Policah priredi dne 25. maja (vnebohod), veselico z igro »Stari in mladi« (4 dejanja) s šaljivim prizorom »Izgubljena stava« ter s petjem. K obilni udeležbi vlijudno vabi

Miren. Gostovanje ruskih umetnikov. Danes zvečer 13. maja in jutri v nedeljo 14. maja bodo gostovali pri nas ruski umetniki. Prireditelj se bo vršila v dvorani g. Marmolje. Zanimanje za to prireditelj je velikansko v Mirnu in po vsej bližnji okolici. Začetek danes v soboto ob 20. jutri v nedeljo ob 16. uri. Vstopnine: I. sedež 7 lir, II. 5 lir, III. 4 lire in IV. 3 lire.

Pogodovanje Krasa, posebno onih delov, ki so bili v času vojne hudo poškodovani, leno napreduje. To spomlad se je precej nasadilo v Komnu, okoli klavnice in kala in pred cerkvijo. Vas se je olepšala z novimi nasadi. Proti Voltjem gradu so opušteni in pusti kraj zasadi z mladim drevjem. Stari borovi nasadi, ki so trpeli vsled vojne in so bili hudo poškodovani ter posekani od strani vojaštva, so se nadomestili z novimi nasadi raznovrstnega drevja. V Svetem je bilo nasajenih 8000, v Komnu nad 45.000 drevesc. V Lipi (Trsteli) in Tencini (Trčnik) nad 150.000, v Selah nad 20.000, na Vojšici okoli 75.000, pri Zagarjih približno 20.000, na Gorjanskem nad 50.000. Skupno 1/2 milijona raznovrstnih drevesc. Za to požrtvovalno delo gre vse priznanje g. županu komenskemu Josipu Žigonu, okrajnemu gozdarju Henrik Abramcu in Filipu Adamcu iz Komna.

Nabrežina. V nedeljo dne 28. t. m. ob 18. uri, priredi dramatični odsek »Javne ljudske knjižnice in Nabrežine«, na dvorišču kavarne, ne mestne prevečeno K. Laufsovo burko v treh dejanjih »Vražja misel«. Igra sama na sebi je zelo živahna, nudi mnogo razvedrila in užitka.

Gospodarstvo

Modra galica po L 2'50, žeplo po L —'90 se dobi pri Tržaški kmetijski družbi v Trstu, Via Fabio Filzi 10.

Borzna poročila.

Trst, dne 12. maja 1922.

Jadranska banka 130
Coulouch 290
Dalmatia 260
Gerolamich 1575
Libera Trstina 434
Lloyd 1270
Lussino 675
Martinolich 158
Oceania 185
Premuda 375
Tripovich 245
Ampele 592
Cement Dalmatia 310
Cement Spalato 271

Tujs valuta na tržaškem trgu:
Trst, dne 12. maja 1922.